

Skal du i dialog med din ledelse / forvaltning / lokalpolitiker om den kommende forebyggelsesindsats i din kommune?

Her er nogle overvejelser og gode råd.

Forberedelse

Sæt dig godt ind i ældreloven og herunder bemærkninger til lovteksten. Vi afventer forsat den officielle vejledning, som Ældreministeren har sagt, vil komme inden 1. juli 2025. Nedenfor er trukket nogle relevante områder frem fra lovteksten, som du kan orientere dig i:

Ældrelov, LOV nr. 1651 af 30/12/2024 (link: [Ældreloven](#))

” § 4. Kommunalbestyrelsen skal med henblik på at understøtte en alderdom med mest mulig selvstændighed i den daglige livsførelse og evne til i videst muligt omfang at tage vare på egne behov tilvejebringe en generel forebyggende indsats over for ældre borgere i kommunen, herunder ved iværksættelse af opsøgende indsatser målrettet personer, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale.”

Bemærkningerne til lovforslaget punkt 3: ”Forebyggelse, samspil med civilsamfund mm” (side 16 – 20) samt ”Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser” (side 59 – 60) (link: [Lovforslag nr. L 89, Folketinget 2024-25, Forslag til Ældrelov](#))

Her står mange gode pointer, særligt side 59 og 60, læs det og brug de formuleringer, der giver mening for din kommune. Her står bl.a.:

” Det er Ældreministeriets vurdering, at opsøgende indsatser er væsentlige for, at kommunerne kan stifte kontakt til borgere, der ikke tidligere har haft kontakt med kommunen. Endvidere kan opsøgende indsatser medvirke til at identificere eventuelle fysiske, psykiske eller sociale udfordringer tidligt i forløbet. Det er Ældreministeriets overbevisning, at tidlig indgriben, identifikation og forebyggelse er væsentligt for bl.a. forbedring af livskvalitet, øget tryghed, bekæmpelse af ensomhed og isolation, opretholdelse af funktionsevne m.v.”

” Det betyder, at den forebyggende indsats vil skulle sætte fokus på den pågældendes aktuelle livssituation mhp. at yde råd og vejledning og hjælpe borgeren til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Som led heri bør medarbejderen have fokus på forebyggelse af sygdom og funktionsevnetab, såvel som ensomhed og social isolation m.v. og evt. henvise til relevante tilbud.”

” Kommunalbestyrelsen vil f.eks. kunne lægge vægt på generelle risikofaktorer og -situationer, hvor ældre kan opleve øget risiko for at være sårbare. Der findes ikke en entydig definition af, hvad det vil sige at være sårbar. Sundhedsstyrelsen peger dog på en række udtalte eksempler for, hvornår ældre er i øget risiko for at være sårbare. Det er eksempelvis ved:

- *tab af samlever/ægtefælle*
- *når samlever/ægtefælle flytter på plejecenter/i plejebolig*
- *ældre borgere uden børn*
- *ældre borgere med fysisk, mentalt eller socialt funktionstab*
- *borgere som har hyppige indlæggelser/genindlæggelser eller mange henvendelser til praktiserende læge*
- *borgere som er pårørende til alvorligt syg samlever/ægtefælle, der f.eks. modtager intensiv hjælp eller har udviklet demenssygdom*
- *borgere med skadeligt medicinforbrug, herunder risiko for fejlmedicinering*
- *borgere med skadeligt alkoholforbrug*
- *borgere med anden etnisk baggrund end dansk.*

Forslag til ord om din/jeres indsats der kan give værdi, når du er i dialog med din kommune

• Styrke livskvalitet • Tidlig opsporing • Social, psykisk og fysisk funktionsevne • Mindske ulighed i sundhed • Guide til frivillighed • Råd og vejledning på individniveau	• Etniske minoriteter • Udskyde behov for hjælp • Sundhedsfremme og forebyggelse • Borgerens egne ressourcer • Ensomhed / isolation • Meningsfuld og selvstændig hverdag • Muligheder i lokalområdet
---	--

Eksempler på argumenter for sundhedsfremmende tiltag og tidlig forebyggelse

- ✓ **Tidlig opsporing af sundhedsproblemer:** Samtalen giver mulighed for at opdage tidlige tegn på sygdom eller funktionstab, hvilket kan forhindre udvikling af alvorlige sundhedsproblemer og bidrage til bedre livskvalitet for ældre.
- ✓ **Hjemmebesøget som værktøj:** Giver borgeren mulighed for at få støtte og råd direkte i deres eget hjem. Dette betyder, at den enkelte borger kan få individuel støtte, rådgivning og vejledning, som understøtter, at borgeren har en meningsfuld og selvstændig hverdag. For nogle borgere kan det være svært selv at opsøge råd / vejledning og støtte. Ved at det er kommunen, der opsøger borgerne og tilbyder besøg i eget hjem sikres det, at alle har lige mulighed for at benytte tilbuddet.
- ✓ **Forbedring af livskvalitet:** Den individuelle rådgivning og vejledning om tilbud og muligheder kan hjælpe borgerne med at få de nødvendige redskaber og ressourcer til at opretholde en selvstændig hverdag længere. Der kan informeres om muligheder for træning og aktivitetstilbud, tilpasning af hjemmet for bedre sikkerhed, eller råd om ernæring eller hvordan man navigere i sundhedsvæsenet.
- ✓ **Opsporing af ensomhed:** For mange ældre kan ensomhed være et alvorligt problem. Forebyggelse af ensomhed eller hjælp til at social kontakt kan bryde isolation og give en følelse af tilknytning. Det

forebyggende hjemmebesøg giver mulighed for at opspore og være med til at hjælpe med at bryde isolation.

- ✓ **Opbygning af tillid og relationer:** Gennem regelmæssige hjemmebesøg kan der opbygges et tillidsfuldt forhold mellem ældre og forebyggelseskonsulenten / kommunen, hvilket kan føre til bedre kommunikation om helbredstilstand, behov og ønsker.
- ✓ **Økonomi:** investeringer i forebyggelse hos ældre bør være en god økonomisk sag. Forebyggelse kan bidrage til at reducere den samlede belastning på sundhedsvæsenet (hjemmepleje, hjemmesygepleje, hospital mm).

Målgruppeovervejelser – hvad giver mening i din kommune, og hvad kan lade sig gøre?

- Se Sundhedsstyrelsens forslag ovenfor
- Borgere, der ikke har kontakt til andre i systemet
- Alder kan bruges til at strukturere hyppighed, stigmatiserer ikke
- Ændringer i livssituationer (flytning, civil status, mistet børn, afslutning af genoptræning eller midlertidig hjælp, udskrivelse til hjemmet uden hjælp, osv)
- GIS-faktorer (Geografic Information System – spørg en af din it-folk, men vær obs på, at der er begrænsninger på, hvad der kan trækkes af data)
- Fælles arrangementer med civilsamfundet, fx rekruttering til frivillighed
- Overvej kontaktform (datobrev, åbent brev, fælles arrangementer, avisannoncer, andet?)

Samarbejdspartnere og synlighed

- Synliggør samarbejde og samarbejdspartnere både kommunalt og i civilsamfundet
- Få inspiration i SUFOs synlighedsgruppes arbejde fra 2024. Link: <https://www.sufo.dk/wp-content/uploads/2024/05/2024-Inspirationskatalog-for-medarbejdere-der-arbejder-med-forebyggende-hjemmebesoeg.pdf>

Løbende evaluering

- Vær opmærksom på, at det, der sker lige nu i kommunerne, ikke er statisk.
- Det er en proces, der starter, som skal evalueres hen ad vejen, formentlig over de næste par år.

- Vær nysgerrig på, hvad der sker i din nabokommune.
- Hvad fungerer godt?
- Hvad har ikke været en succes?
- Vær god til at dele dine egne erfaringer.